

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecători – Ion Arhiliuc, Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Ion Guzun,

cu participarea procurorului Dumitru Graur, avocatului Anatol Turchin, inculpatului Golban Ion, succesorului părții vătămate Puricev Natalia și translatorului Condrațcaia Adriana, a judecat în ședință publică recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2013 declarat de inculpatul

Golban Ion Vasile, născut la 18 ianuarie 1970, originar din sat. Horăști, r-nul Ialoveni, domiciliat în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. Ștefan cel Mare 38, moldovean, cetățean al R. Moldova.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. Instanța de fond din 25.03 – pînă la 30.04.2013;

2. Curtea de Apel Chișinău din 30.05. – pînă la 09.10.2013;

3. Curtea Supremă de Justiție din 23.12.2013 - pînă la 01.04.2014.

Procedura de citare a fost legal executată.

Inculpatul Golban Ion și avocatul în interesele acestuia Anatol Turchin, au solicitat admiterea recursului ordinar declarat de inculpat.

Procurorul și succesorul părții vătămate Puricev Natalia s-au pronunțat pentru respingerea recursului declarat de inculpat, ca fiind neîntemeiat.

Colegiul penal lărgit asupra recursului, -

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 30 aprilie 2013, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în temeiul art. 364/1 CPP Golban Ion* a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 4 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de succesorul victimei Puricev Natalia și părții civile Larisa Saccazzov, fiind încasat în mod solidar de la Golban Ion în beneficiul lui Puricev Natalia și Larisa Saccazzov a câte 30.000 lei pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat în fapt că Golban Ion, la 25 decembrie 2012, aproximativ la ora 19:54, conducînd autobuzul de model Mercedes 313 n/1 IL BF 805, de pe ruta Chișinău-Horești, se deplasa prin mun. Chișinău pe str. Grenoble din direcția str. Valea Crucii spre com. Băcioi.

În timpul deplasării, ajungând în preajma blocului locativ nr. 180/3 de pe str. Grenoble, conducătorul Golban I. n-a ținut permanent seama de împrejurări, n-a apreciat corect situația reală pe drum, în care se afla vehiculul în momentul respectiv, prin ce a încălcat cerințele pct. 39 alin. (1), 45 alin. (1), (2), 94 alin. (2) RCR a RM, și ca urmare efectuând depășirea din stînga a altui vehicul cu ieșirea pe banda cu sens opus a comis tamponarea pietonului Puricev O., cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1/2522-D din 25.05.2013, vătămări corporale grave, în urma cărora ultimul a decedat la fața locului.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința instanței de fond, solicitînd casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Golban Ion recunoscut vinovat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, să fie condamnat la 4 ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată să-i fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, deoarece instanța de judecată la individualizarea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art. 61, 65 Cod penal.

3.1. Inculpatul Golban Ion, a contestat cu apel sentința instanței de fond, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Golban I. să fie condamnat *în temeiul art. 364/1 CPP*, în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 78; 79 Cod penal, la amendă în mărime de 800 unități convenționale, iar acțiunile civile înaintate de succesorul victimei Puricev N și partea civilă Saccazzov L. să fie respinse ca neîntemeiate și nefondate.

În susținerea cerințelor sale, apelantul a invocat că el a recunoscut vina, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a reparat benevol cheltuielile de înmormîntare, a solicitat să fie examinată cauza în procedura specială, nu s-a ascuns de la locul infracțiunii, a chemat poliția și salvarea, se deplasa cu viteză regulamentară, carosabilul era acoperit cu polei și zăpadă, partea vătămată a avut un comportament ilegal, fiind în stare de ebrietate alcoolică gravă și careva circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

Totodată, apelantul a mai invocat că s-a stabilit că victima accidentului rutier nu locuia cu Puricev N, ultima neprezentînd probe în susținerea acțiunii civile depuse, iar Saccazzov L. nu a prezentat nici un act ce ar dovedi că decedatul ar fi fost tatăl fiicei acesteia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2013, a fost respins ca nefundat apelul inculpatului Golban Ion și admis apelul procurorului, casată parțial sentința instanței de fond, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Golban Ion a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 4 ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a numit pedeapsa inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal - fără aplicarea pedepsei complimentare, cu trimiterea la art. 79 Cod penal, însă nu a

motivată suficient aplicarea acestei norme, arătând numai ca circumstanțe excepționale: recunoașterea vinei, căința sinceră, comiterea infracțiunii din imprudență, recuperarea cheltuielilor de înmormântare, caracteristica pozitivă, prezența unui copil minor la întreținere, este unicul întreținător în familie, se bucură de autoritate între semen și săteni, la postul de poliție local nu sunt înregistrate încălcări de ordin contravențional sau penal și că șofatul este unica lui profesie pentru care își întreține familia.

Cele reținute în „seama inculpatului sânt caracteristice pentru majoritatea cetățenilor, exprimă comportamentul obișnuit al fiecăruia, astfel, că circumstanțele indicate de instanță nu pot fi considerate ca excepționale. Ca excepționale, circumstanțele pot fi considerate atunci când sânt ieșite din comun și țin de personalitatea vinovatului, de starea sănătății, a familiei acestuia ori aflate în strânsă legătură cu circumstanțele cauzei, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că la aplicarea pedepsei lui Golban I. pentru infracțiunea comisă, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, astfel, pripit a ajuns la concluzia despre aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, nu a argumentat care sunt circumstanțele excepționale ale cauzei, ce ar permite neaplicarea pedepsei complimentare, ele nepermițând și concluzionarea că, în speță, sunt aplicabile prevederile art. 78 alin. (2) Cod penal, de vreme ce drept consecință survenită este decesul persoanei.

De asemenea instanța de apel nu a reținut ca circumstanță excepțională repararea benevolă a cheltuielilor de înmormântare, neplecarea de la locul faptei, chemarea poliției și salvării, deplasarea cu viteză regulamentară, acoperirea carosabilul cu polei și zăpadă, din motiv că cele menționate de apelant sunt obligațiuni ale persoanei ce conduce mijlocul de pericol sporit până și după comiterea accidentului rutier, care în dependență de consecințele survenite, se atribuie la categoria infracțiunilor sau a contravențiilor, iar solicitarea examinării cauzei în procedură specială este un drept ce în dependență de dorință se exercită sau nu, având consecința - reducerea pedepsei.

Referitor la comportamentul ilegal al părții vătămate - deplasare pe carosabil în stare de ebrietate alcoolică gravă (3,8 % alcool etilic în sânge) această atenuantă a servit, pe lângă cele menționate în sentință la aplicarea și a prevederilor art. 90 Cod penal.

Astfel, reieșind din faptul că infracțiunea a fost comisă de către Golban Ion prin neglijență criminală, în virtutea funcției ce o deținea - șofer pe rută interurbană, în timp ce transporta călători cât și a consecințelor survenite - decesul unei persoane în urma cauzării de multiple vătămări corporale, instanța de apel a conchis că scopul restabilirii echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane va fi atins doar prin pedepsirea și la pedeapsa complimentară obligatorie - privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 2 (doi) ani.

La fel, instanța de apel a subliniat că din textul apelului acuzării rezultă împrejurarea că se solicită mărirea cuantumului termenului de probă stabilit, însă

careva temeuri nu se invocă, iar instanța din oficiu nu a găsit temeii de casare a sentinței în această parte.

4.2. Afirmațiile din apelul inculpatului cu privire la greșita soluționare a laturii civile instanța de apel le-a apreciat ca declarative, or, la (f. d. 126, vol. I) este anexat certificatul de naștere a lui Puricev E., la rubrica tată fiind indicat Puricev O. - victima accidentului rutier comis de către Golban Ion. De asemenea, în temei legal, a fost admisă acțiunea civilă depusă de Puricev N., sentința cuprinzând în detaliu motivele admiterii acesteia.

Instanța de apel a mai menționat că paguba morală se determină de către instanța judecătorească reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate, prin urmare nici succesorul victimei Puricev N. și nici partea civilă Saccazov L. ce a acționat din numele copilului minor nu sunt obligați să-și probeze pretențiile morale.

5. Inculpatul Golban Ion, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) CPP, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, prin prisma art. 79 Cod penal, la 2 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, în temeiul art. 90 Cod penal.

În susținerea recursului, inculpatul s-a referit la asprimea pedepsei, invocând că instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului nu a luat în considerație prevederile art. 61, 75, 76, 78, 79 Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă prea aspră pentru infracțiunea săvârșită și anume cu aplicare în privința lui a pedepsei complimentare, inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer, a comis infracțiunea din imprudență, a recuperat cheltuielile de înmormântare, se caracterizează pozitiv, are copil minor la întreținere, este unicul întreținător în familie, se bucură de autoritate între semeni și săteni, la postul de poliție local nu sunt înregistrate încălcări de ordin contravențional sau penal, șofatul este unica lui profesie pentru care întreține familia, circumstanțe, care în opinia recurentului, în privința lui poate fi stabilită o pedeapsă cu aplicarea art. 79 Cod penal, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Mai mult, în viziunea recurentului, instanțele de judecată la individualizarea pedepsei, au încălcat flagrant art. 75 alin.(1) Cod penal, or, conform limitelor pedepsei stabilite în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, lui Golban I. putea fi aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de la 3 la 7 ani, iar dacă instanțele ar fi respectat prevederile art. 364/1 alin (8) CPP, era clară unica variantă temeinică argumentată din punct de vedere legal, în privința limitelor pedepsei sub forma închisorii ce putea fi aplicată lui Golban I., și anume o pedeapsă de la 2 ani la 4 ani și 8 luni închisoare și în prezența circumstanțelor atenuante și în lipsa celor agravante care ar justifica aplicarea unei pedepse mai mari decât minimumul nou stabilit, în privința inculpatului putea fi stabilită pedeapsa închisorii pe un termen maxim de 2 ani.

În ce privește acțiunea civilă, recurentul a menționat că, instanța de fond a comis o eroare, iar instanța de apel a trecut cu tăcerea faptul că în cadrul acțiunii depuse doar Puricev N. a solicitat repararea prejudiciului moral, pe când ce-a de a

doua acțiune civilă depusă de către Saccaozzov L. a vizat repararea prejudiciului material în ordinea prevăzută de art. 1419-1420 Cod civil, prin urmare menținerea acțiunii civile care nu a fost soluționată legal de către instanța de fond, a fost neîntemeiată.

6. Judecând recursul în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

6.1. Conform pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, o hotărîre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, iar conform pct. 10) al aceluiași articol, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel în cazul cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Reieșind din prevederile art. 414 CPP, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

În sensul art. 424 alin.(2) CPP, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 CPP, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

La pct. 18 din Hotărîrea Plenului CSJ din 30.10.2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, este atenționat că, „... *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material*”.

În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

6.2. În acest context, instanța de recurs menționează că la individualizarea pedepsei lui Golban I., instanța de apel rejudecînd cauza a ținut cont pe deplin de prevederile art. 61, 75 și 76, 90 Cod penal, ce prevăd scopul pedepsei penale, criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, luînd în considerație gradul pericolului social al infracțiunii comise, personalitatea celui vinovat, de circumstanțele atenuante ale cauzei, care au permis aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art.90 Cod penal.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul penal consideră legală concluzia instanței de apel referitor la faptul că aplicarea art. 79 Cod penal nu era proporțională circumstanțelor descrise în sentința instanței de fond, motiv din care s-a dispus

aplicarea în privința inculpatului Golban I. a pedepsei complementare, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Conform art. 61 Cod penal – pedeapsa penală are drept scop corectarea inculpatului, precum și posibilitatea obținerii corectării și reeducării acestuia, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că instanța de apel i-a stabilit inculpatului Golban I., pentru fapta comisă, o pedeapsă echitabilă - cu stabilirea pedepsei complementare, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

6.3. În privința argumentului menționat de către inculpat, cu privire la limitele pedepsei cu închisoare ce puteau fi aplicate în speță, invocând art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, Colegiul penal atestă că acest motiv nu și-a găsit confirmare, deoarece sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, prevede închisoare de la 3 la 7 ani, iar în baza art. 364¹ alin. (8) CPP, limitele pedepsei pentru infracțiunea vizată sunt de la 2 la 4 ani și 8 luni închisoare, astfel inculpatului fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă în limitele legale, de 4 ani închisoare.

6.4. La fel, Colegiul penal relevă, că motivele invocate de recurent, în ce privește latura civilă, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 CPP, astfel, criticele formulate de acesta nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurrate, ca fiind ilegală, mai mult ca atât, ele au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar decizia instanței corespunde prevederilor art. 413 - 417 CPP.

În acest aspect, fiind relevante și explicațiile de la pct.13 din Hotărârea Plenului CSJ a RM din 30.10.2009, nr.9 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, din care rezultă că, „*În materia despăgubirilor, materiale sau morale, nu există temei de casare care să îngăduie instanței de recurs să reaprecieze cuantumul acțiunii civile. Ca atare, în recurs nu se poate solicita reactualizarea despăgubirilor cuvenite, stabilite de instanța de fond*”.

În baza celor constatate, Colegiul penal lărgit, conchide că instanța de apel, a adoptat o hotărâre legală și întemeiată, astfel recursul ordinar declarat de inculpat urmează a fi respins, ca inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul **Golban Ion Vasile**, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2013, în propria cauză penală, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică la 22 aprilie 2014, ora 09:30.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Ion Arhiliuc

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

